

Sant Josep i l'entorn on va viure

Dc, 17/11/2021 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 17 de novembre 2021

Estimats germans i germanes, bon dia!

El 8 de desembre de 1870 el [Beat Pius IX](#) va proclamar Sant Josep patró de l'Església universal. Després de 150 anys d'aquell esdeveniment, estem vivint un any especial dedicat a Sant Josep, i en la Carta Apostòlica [Patris corde](#) he recollit algunes reflexions sobre la seva figura. Mai com avui, en aquest temps marcat per una crisi global amb diversos components, ell ens pot ser suport, confort i orientació. Per això he decidit dedicar-li un cicle de catequesi, que espero que ens puguin ajudar després a deixar-nos il·luminar pel seu exemple i pel seu testimoni. Durant algunes setmanes parlarem de Sant Josep.

En la Bíblia hi ha més de deu personatges que porten el nom de Josep. El més important d'ells és el fill de Jacob i Raquel, que, a través de diverses vicissituds, d'esclau esdevé la segona persona més important d'Egipte després del faraó (cf. *Gen 37-50*). El nom de Josep en hebreu significa "Déu creixi, que Déu et faci créixer". És un desig, una benedicció fonamentada en la confiança en la providència i referida especialment a la fecunditat i al creixement dels fills. De fet, aquest mateix nom ens revela un aspecte essencial de la personalitat de Josep de Natzaret. Ell és un home ple de fe en la seva providència: creu en la providència de Déu, té fe en la providència de Déu. Cada acció narrada en l'Evangeli està dictada per la certesa que Déu la "fa créixer", que Déu "augmenta", que Déu "afegeix", és a dir que Déu proveeix per dur a terme el seu pla de salvació. I, en això, Josep de Natzaret s'assembla molt a Josep d'Egipte.

Fins i tot les principals referències geogràfiques que es refereixen a Josep: Betlem i Natzaret, juguen un paper important en la comprensió de la seva figura.

A l'Antic Testament la ciutat de Betlem s'anomena amb el nom de *Beth Lechem*, és a dir "Casa del pa", o també Efrata, a causa de la tribu que es va instal·lar en aquell territori. En àrab, en canvi, el nom significa "Casa de la carn", probablement per la gran quantitat de ramats d'ovelles i cabres que hi ha a la zona. No és casual, de fet, que quan va néixer Jesús, els pastors van ser els primers testimonis de l'esdeveniment (cf. *Lc* 2,8-20). A la llum de la història de Jesús, aquestes al·lusions al pa i a la carn fan referència al misteri Eucarístic: Jesús és el pa viu que ha baixat del cel (cf. *Jn* 6,51). Ell dirà de si mateix: «Qui menja la meua carn i beu la meua sang té la vida eterna» (*Jn* 6,54).

Betlem s'esmenta diverses vegades en la Bíblia, començant pel Llibre del Gènesi. Amb Betlem també està relacionada la història de Rut i Noemí, narrada al petit però meravellós llibre de Rut. Rut va donar a llum un fill anomenat Obed del qual va néixer Jesse, el pare del rei David. I és precisament de la descendència de David que prové Josep, el pare legal de Jesús. A Betlem, a més, el profeta Miquees va predir grans coses: «I tu Betlem d'Efrata, tan petit entre els pobles de Judà, de tu sortirà per mi el qui ha de ser el governant a Israel» (*Mi* 5,1). L'evangelista Mateu reprendrà aquesta profecia, la connectarà amb la història de Jesús així com amb el seu evident compliment.

De fet, el Fill de Déu no tria Jerusalem com a lloc de la seva encarnació, sinó Betlem i Natzaret, dos pobles perifèrics, allunyats del clam de les notícies i del poder de l'època. Però Jerusalem era la ciutat estimada pel Senyor (cf. *Is* 62,1-12), la «ciutat santa» (*Dn* 3,28), escollida per Déu per viure-hi (cf. *Zc* 3,2; *Sal* 132,13). Aquí, de fet, hi residien els doctors de la Llei, els escribes i els fariseus, els grans sacerdots i els ancians del poble (cf. *Lc* 2,46; *Mt* 15,1; *3,22; *Gv* 1,19; *Mt* 26,3).*

Per això l'elecció de Betlem i Natzaret ens diu que la perifèria i la marginalitat són preferides per Déu. Jesús no va néixer a Jerusalem amb tota la cort ...no: va néixer en una perifèria i hi va passar la seva vida, fins als 30 anys, en aquell suburbi, fent de fuster, com Josep. Per a Jesús, les perifèries i les marginalitats són les preferides. No prendre's seriosament aquesta realitat equival a no prendre's seriosament l'Evangelí i l'obra de Déu, que continua manifestant-se en les perifèries geogràfiques i existencials. El Senyor actua sempre d'amagat en les perifèries, també en la nostra ànima, en les perifèries de l'ànima, dels sentiments, potser sentiments dels quals ens n'averگویim; però el Senyor és allà per ajudar-nos a avançar. El Senyor segueix manifestant-se en les perifèries, tant les geogràfiques, com les existencials. En particular, Jesús va a buscar els pecadors, entra a casa seva, parla amb ells, els crida a la conversió. I això també li retreuen: "Però mira, aquest Mestre - diuen els doctors de la llei - mira aquest Mestre: menja amb els pecadors, s'embruta, va a buscar els que no han fet el mal però l'han patit: els malalts, els qui tenen fam, els pobres, els últims. Jesús va sempre a les perifèries. I això ens ha de donar tanta confiança, perquè el Senyor coneix les perifèries del nostre cor, les perifèries de la nostra ànima, les perifèries de la nostra societat, de la nostra ciutat, de la nostra família, és a dir aquella part una mica fosca que nosaltres no mostrem potser per vergonya.

En aquest sentit, la societat de l'època no era molt diferent de la nostra. Encara avui hi ha un centre i una perifèria. I l'Església sap que està cridada a anunciar la bona nova a partir de les perifèries. Josep, que és un fuster de Natzaret i que confia en el projecte de Déu sobre la seva jove promesa i sobre ell, recorda a l'Església que ha de fixar la seva mirada en el que el món ignora voluntàriament. Avui Josep ens ensenya això: "No mireu tant les coses que el món lloa, mireu els

racons, mireu les ombres, mireu les perifèries, allò que el món no vol". Ens recorda a cadascun de nosaltres que hem de valorar el que els altres descarten. En aquest sentit és realment un mestre de l'essencial: ens recorda que el que realment val no ens crida l'atenció, sinó que requereix un discerniment pacient per ser descobert i valorat. Descubrim el que val. Demanem-li que intercedeixi perquè tota l'Església recuperi aquesta mirada, aquesta capacitat de discernir, aquesta capacitat de valorar l'essencial. Fem que Betlem i Natzaret siguin el nostre punt de sortida.

Avui voldria enviar un missatge a tots els homes i dones que viuen en les perifèries geogràfiques més oblidades del món o que viuen situacions de marginalitat existencial. Que puguin trobar en Sant Josep el testimoni i el protector al qual mirar. Podem adreçar-nos a ell amb aquesta pregària, pregària "casolana", però sortida del cor:

"Sant Josep,
tu que sempre has confiat en Déu,
i has fet les teves opcions
guiat per la seva providència,
ensenya'ns a no comptar tant en els nostres projectes,
sinó en el seu pla d'amor.
Tu que vens de les perifèries,
ajuda'ns a convertir la nostra mirada
i a preferir el que el món descarta i deixa al marge.
Consola els que se senten sols
i dona suport als que es comprometen en silenci
a defensar la vida i la dignitat humana. Amén."

Traducció: Josep M. Torrents